

BEROEPS- BELANGEN

VERSLAG DER KAMERCOMMISSIE OP DE ADRESSEN VAN TANDTECHNICI

Onderstaand verslag is bij de Tweede Kamer ingediend en in de laatste zitting zonder verdere discussie aanvaard. *Red.*

H. M. Le Grand, adviseur van de vereeniging van tandtechnici, aan wie de bevoegdheid tot het uitoefenen der volledige tandprothese bij de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, werd verleend of die werden toegelaten tot het examen krachtens de wet van 18 Mei 1929, *Staatsblad* no. 257, schrijft in zijn bij brief van 13 Augustus 1936 toegezonden adres aan de Kamer, dat de Kamer zich nog nimmer uitsprak over de suggestie der commissie-Ketelaar in haar verslag van 8 Februari 1934—129, no. 1, dat de bij het examen van laatstgenoemde wet afgewezen tandtechnici zelf een cursus zouden kunnen organiseren, terwijl de Minister dan aan hen, die naar zijn oordeel met vrucht dezen cursus zouden hebben gevolgd, alsnog een bewijs van bekwaamheid zou kunnen uitreiken; dat de leden zijner vereeniging een aantal van 45 à 47 personen van middelbaren leeftijd of daarboven vormen, die eenmaal krachtens de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, bevoegdheid tot de uitoefening van de volledige tandprothese hebben gehad en het als een onrecht gevoelen dat hun deze weder is ontnomen; dat zij aan de Kamer verzoeken, alsnog te bevorderen, dat aan de suggestie der commissie-Ketelaar wordt gevolg gegeven.

E. de Lange en H. Bolle, beiden te Amsterdam, verzoeken in een adres van Augustus 1936 voor de groep van 7 krachtens de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, bevoegd verklaarde, doch niet tot het examen van tandheelkundige, ingevolge de wet van 18 Mei 1929, *Staatsblad* no. 257, toegelaten tandtechnici, alsnog een regeling vast te stellen voor allen, die de wettelijke bevoegdheid hebben bezeten.

De voorzitter, de secretaris en een gedelegeerd lid van de Nederlandsche

Tand-Technische Vereeniging (N.T.T.V.) schrijven in een ongedagteekend adres, dat den tandtechnikers, zullen zij hun beroep volledig kunnen uitoefenen, het nemen van afdrukken en het plaatsen en controleren van het gebit in den mond moet worden toegestaan; dat zij verzoeken door wetswijziging te bevorderen, dat den tandtechnikers de volledige uitoefening van hun beroep, waaronder te verstaan de vervaardiging van het kunstgebit, beginnende bij den afdruk en eindigende bij het inzetten en controleren in den mond, wordt toegestaan, met wettelijke bevoegdheid om zich met een tandarts of arts te associeeren.

De Minister van Sociale Zaken deelt in zijn brief van inlichtingen van 17 December 1936 aan den Voorzitter der Kamer mede, dat hij zich nog eens in de geheele geschiedenis van het vraagstuk der tandtechnici heeft verdiept en daarbij tot het inzicht is gekomen, dat er inderdaad bij de in de hierboven eerst vermelde twee adressen bedoelde personen aanleiding zou kunnen bestaan om zich niet geheel door de vroeger genomen beslissingen bevredigd te gevoelen. De Minister zou dan ook niet meer geheel afwijzend behoeven te staan tegenover het denkbeeld om dezen personen alsnog gelegenheid te geven van hun bekwaamheid te doen blijken, al betwijfelt de Minister nog steeds of het organiseren van een cursus daartoe het meest gewenschte middel is.

Inwilliging van het verzoek der N.T.T.V. acht de Minister den eersten stap op een hellend vlak, dat eindigt bij de toekenning van de bevoegdheid tot volledige tandprothese.

Bij de behandeling van de begroting van het Departement van Sociale Zaken voor 1937 heeft de Minister op 21 December 1936 (*Handelingen* 1936/37, blz. 1236) verklaard, dat, nu verschillende afgevaardigden gezegd hadden, dat de 72 tandheelkundigen met de bevoegdheid tot de uitoefening van de volledige tandprothese eigenlijk nog niets kunnen doen, hij opnieuw in overweging moet nemen, of hij de 45 in eerstgenoemd adres bedoelde personen wel kon brengen in het gezelschap van de 72 tandheelkundigen.

De gang van zaken betreffende de tandtechnici is geweest als volgt:

Bij de wet van 28 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, is artikel 10 van de wet van 24 Juni 1876, *Staatsblad* no. 117, in dien zin aangevuld, dat zij, die vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep toepasten zonder de bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst te hebben verkregen en een opleiding hebben genoten, die, naar het oordeel van den met de uitvoering van de wet belasten Minister, waarborgt, dat zij bekwaam zijn voor de toepassing van de volledige tandprothese, tot die

toepassing bevoegd zijn en blijven. Een visum op het bewijs van vestiging vóór 10 Juni 1913 werd vereischt.

Nadat de Kamer in een motie op 26 Mei 1926 uiting had gegeven aan haar twijfel of de wet wel in overeenstemming met haar letter* en bedoeling was uitgevoerd — aan ruim 150 personen was destijds het visum verleend —, vorderde de wet van 30 December 1926, *Staatsblad* no. 454, herziening van de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, met een tweede viseering, waarbij hun, wier bewijzen van vestiging andermaal werden gevisceerd, de titel van tandheelkundige werd verleend.

Toen krachtens deze wet van 30 December 1926, *Staatsblad* no. 454, slechts 37 personen een tweede visum ontvangen hadden en de afgewezenen zich in een adres aan de Kamer hadden beklagd, heeft de Kamer een conclusie van de commissie-D e W i l d e (Zitting 1927/1928 — 272, no. 3) aanvaard, waarin voor de afgewezenen hetzij een beroepsinstantie, hetzij de gelegenheid tot het afleggen van een examen werd gevraagd.

Daarop stelde de wet van 18 Mei 1929, *Staatsblad* no. 257, hen, aan wie niet krachtens de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, de viseering op hun bewijs van vestiging was verleend of wier visum krachtens de wet van 30 December 1926, *Staatsblad* no. 454, was doorgehaald, in de gelegenheid tot het doen van een examen.

Bij dit examen, dat te Utrecht werd afgenomen, werden 59 kandidaten afgewezen en 47 toegelaten.

Nadat de afgewezenen in eenige adressen aan de Tweede Kamer hadden geklaagd over de wijze, waarop het examen was afgenomen, en om een cursus voor hen hadden gevraagd, is de commissie-K e t e l a a r door de Kamer benoemd om te rapporteeren omtrent de inlichtingen van den Minister aangaande deze adressen. Deze commissie kon na een uitvoerig onderzoek niet tot de conclusie komen, dat de Minister tot inwilliging van het verzoek moest worden geadviseerd.

Zij beperkte zich er toe aan de Kamer voor te stellen den Minister van Sociale Zaken in kennis te stellen met het verslag en hem daarbij dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen. Deze conclusie werd door de Kamer aanvaard.

Wel opperde de commissie aan het slot van haar verslag de suggestie, dat de belanghebbenden zelf een cursus zouden kunnen organiseren, terwijl de Minister dan aan hen, die naar zijn oordeel met vrucht dezen cursus zouden hebben gevolgd, alsnog een bewijs van bekwaamheid zou kunnen uitreiken, maar omtrent deze suggestie sprak de Kamer zich

destijds — een lid der Kamer en de voorzitter der commissie bevestigden dit nog ten overvloede in de vergadering van 28 Februari 1934 (*Handelingen*, blz. 1424) — niet uit.

Daarop volgde een nieuw adres van de voor het examen afgewezen tandtechnici van 20 Juni 1934, waarin zij mededeelden gaarne te hunnen behoefte een cursus te willen inrichten en bekostigen, mits hun eenige zekerheid worde gegeven, dat daarna hun de gewenschte bevoegdheid zal worden verleend.

De commissie-G o s e l i n g, die omtrent de inlichtingen van den Minister aangaande dit adres rapporteerde (Zitting 1934/1935—119, no. 1) was van oordeel, dat, nu de commissie-K e t e l a a r na een uitgebreid onderzoek geen termen heeft kunnen vinden aan de Kamer voor te stellen, den Minister uit te noodigen te overwegen om voor de afgewezen kandidaten de mogelijkheid te openen, alsnog tot het uitoefenen van de volledige tandprothese te worden toegelaten, reeds daarom er voor haar geen reden is, aan de Kamer voor te stellen thans wel eenig redres op het Utrechtsche examen aan te bevelen. Voorts merkte de commissie op, dat de belanghebbenden zich eerst met een verzoek tot den Minister hadden behooren te richten.

De conclusie der commissie-G o s e l i n g — den Minister van Sociale Zaken dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen — werd door de Kamer aangenomen, nadat een amendement van den heer J. t e r L a a n, om ter kennis van den Minister te brengen, dat de Kamer van oordeel is, dat alsnog maatregelen behooren te worden getroffen, die aan het vraagstuk van de tandtechnici een bevredigende oplossing geven, was verworpen (*Handelingen* 1934/1935, blz. 2093).

Ten aanzien van het verzoek namens het hoofdbestuur der Nederlandsch Tand-Technische Vereeniging is de Commissie van oordeel, dat er geen reden is, om terug te komen op de wet van 28 April 1913, *Staatsblad* no. 167, waarbij ondubbelzinnig in de wet is vastgelegd, dat het nemen van afdrukken van den mond en het inzetten van kunststanden en kunstgebitten valt onder uitoefening van de tandheelkunst.

Het gevaar ligt voor de hand, dat, werden de tandtechnikers hiertoe bevoegd verklaard, zij — evenals de tandtechnikers van vóór 1913 — veelal zich ook met de voorbereiding van den mond voor kunststand of kunstgebit zouden bezighouden; dit laatste nu moet ongetwijfeld aan artsen en tandartsen worden voorbehouden.

Wat de beide andere adressen betreft, meent de commissie, dat zij, nadat de Kamer de conclusies van de commissies-K e t e l a a r e n

Goseling heeft aanvaard, geen nieuwe uitspraak aan de Kamer moet voorstellen.

De Commissie nam er met belangstelling van kennis, dat hernieuwde bestudeering den Minister niet meer geheel afwijzend doet staan tegenover het denkbeeld, om de in deze adressen bedoelde personen alsnog in de gelegenheid te stellen van hun bekwaamheid te doen blijken.

Mocht dit gewijzigd inzicht den Minister er toe leiden, de indiening van een wetsontwerp omtrent deze zaak te bevorderen, dan zal de Kamer gelegenheid krijgen dat ontwerp en de daarvoor aan te voeren gronden te beoordeelen.

De Commissie heeft derhalve de eer aan de Kamer voor te stellen den Minister dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen.

Aldus vastgesteld den 18den Maart 1937.

J. TER LAAN.
LOVINK.
VOS.
VAN POLL.
VAN DIJKEN.

BESLISSING VAN EEN MEDISCH TUCHTCOLLEGE

Het College voor Medisch Tucht recht in Eersten Aanleg te Eindhoven heeft de navolgende beslissing gegeven naar aanleiding van een klacht, ingediend door

Y, tandarts wonende te A en Z, tandarts wonende te A.
tegen
X, tandarts wonende te A.

Het College voor Medisch Tucht recht te Eindhoven, gehoord hebbende de klagers en de persoon, waarover geklaagd is; overwegende, dat door klagers bij klaagschrift dd. 16 October 1936, ontvangen door het college op 17 October 1936, ter kennis van het college is gebracht, dat omstreeks September 1936 te A. is gevestigd „A's Tandheelkundig Instituut”; dat o.a. in de ..... courant, verschijnende te A. in de nummers van 5 en 13 October 1936 voorkwam een advertentie van den navolgenden inhoud:

„A's Tandheelkundig Instiuit
Geheel kunstgebit met inbegrip van pijnloos
trekken . . . . . f 34.—
Geheel boven- of ondergebit, eveneens met pijn-
loos trekken . . . . . f 17.50
Pijnloos trekken . . . . . f 1.—
Vullingen . . . . . f 2.—
Verdere prijzen in overeenstemming met de
tijdsomstandigheden
Spreekuren: Dagelijks 9—12, 1,30 tot 3.30, ook Maan-
dag-, Dinsdag- en Donderdagavonds 7 tot 9 uur
Mondonderzoek kosteloos
Behandeling uitsluitend door tandartsen

dat blijkens ingewonnen informaties dit „instiuit” wordt geleid door de tandartsen X te A. en W. te B.; dat klagers in het

plaatsen, doen plaatsen of dulden van een dergelijke advertentie een handeling zien, waardoor het vertrouwen in den stand der tandartsen wordt ondermijnd; dat klagers zich als rechtstreeks belanghebbenden bij het onderwerp van deze klacht beschouwen;

overwegende, dat door den tandarts X is erkend, dat hij een advertentie, luidende als in de klacht vermeld, meermalen heeft doen plaatsen, later echter in gewijzigden en verkorten vorm, dat hij eveneens heeft erkend, dat van een „instituut” in de gebruikelijke beteekenis van dat woord geen sprake is, aangezien hij slechts een gewone tandheeskundige practijk zelfstandig uitoefent en met den tandarts W. slechts een afspraak heeft gemaakt, dat deze hem bij verhindering zal vervangen;

overwegende, dat tandarts X geen steekhoudende redenen kan opgeven, waarom hij de benaming „instituut” gebruikt, noch waarom in de door hem geplaatste advertentie in strijd met de waarheid van „tandartsen” wordt gesproken;

overwegende, dat de tandarts X zich erop beroepen heeft, dat hij door gevorderde leeftijd en het niet aangesloten zijn bij eenige tandheeskundige vereeniging, onbekend is met het al dan niet geoorloofde van adverteeren door den tandarts, doch dat het college dit beroep afwijst, aangezien van hem verwacht had mogen worden dat hij zich van de plaatselijke gebruiken op dit punt op de hoogte zou hebben gesteld en bij het voornemen om daarvan af te wijken zich over het geoorloofde daarvan zou hebben bezonnen, te meer nu toch ook in de vakliteratuur in de laatste jaren over dit onderwerp meermalen beslissingen van de medische tuchtcolleges en beschouwingen zijn gepubliceerd, terwijl tenslotte vóór alles voor hem doorslaggevend had moeten zijn de voor ieder van zelf sprekende eisch, dat een publicatie van een tandarts aangaande de uitoefening van zijn practijk nooit en onder geen omstandigheden onjuiste of misleidende mededeelingen mag bevatten;

overwegende, dat het te betreuren is, dat het publiek zich veelal voor tandheeskundige hulp tot onbevoegden wendt, meenende, dat de door deze verschaftte hulp zoal niet geheel gelijkwaardig aan die van den tandarts, dan toch zeker voldoende en bovendien minder duur zou zijn, doch dat daarin een tandarts nog geen aanleiding mag vinden om dit euvel met onjuiste en onwaardige middelen te bestrijden;

overwegende, dat tandarts X er in zijn verweer op heeft gewezen, dat de Maatschappij tot Bevordering der Tandheeskunde Afd. Amsterdam destijds zelf een tandheeskundige kliniek oprichtte en van het bestaan daarvan het publiek door advertenties en

andere publiciteitsmiddelen op de hoogte bracht, doch dat de advertenties, waarop tandarts X hier blijkbaar doelt, in tegenstelling tot de door hem zelf geplaatste advertenties, zeer kenmerkend het karakter hadden van een algemeene aanbeveling van tandheelkundige hulp door den tandarts boven die van den onbevoegde, terwijl zoowel de aanbeveling van de diensten van één bepaalden tandarts als elementen van misleiding van het publiek daarin ontbreken;

van oordeel, dat in de advertentie, luidende als in de klacht vermeld, een drietal elementen van misleiding van het publiek voorkomen, n.l. dat in de eerste plaats door het gebruik van de benaming „A's Tandheelkundig Instituut” de indruk wordt gewekt, dat hier iets anders zou bestaan, dan de uitoefening van een gewone tandheelkundige practijk door een zelfstandig werkend tandarts, mogelijk zelfs de meening kan postvatten, dat hier sprake is van een instelling, van de gezamenlijke tandartsen van A uitgaande; dat in de tweede plaats door de aanduiding „behandeling door tandartsen” de indruk wordt gewekt, dat hier sprake zou zijn van een samenwerking van meerdere tandartsen; dat in de derde plaats de aanduiding „pijnloos trekken” iets voorspiegelt, dat in vele gevallen niet te waarborgen is;

van oordeel, dat het vermelden en publiceeren van tarieven in het algemeen voor een tandarts af te keuren is, aangezien men daardoor bij het publiek de meening post doet vatten, dat dergelijke tarieven zouden kunnen worden vastgesteld zonder rekening te houden met de eischen van ieder individueel geval, waardoor bij dat zelfde publiek de gedachte moet naar voren komen, dat de behandeling door den tandarts zich beperkt tot een voor alle overeenkomstige gevallen gelijke technische bewerking zonder wetenschappelijken ondergrond; dat echter het vermelden in een advertentie van tarieven, welke van de gebruikelijke belangrijk afwijken en welke derhalve als lokmiddel tot het verkrijgen van practijk worden gepubliceerd, bovendien nog beschouwd moet worden als een geheel verwerpelijke aanbeveling van eigen diensten boven die van andere tandartsen;

beslist, dat de tandarts X zich door het plaatsen van advertenties, als in de klacht vermeld, heeft schuldig gemaakt aan een handeling, welke het vertrouwen in den stand der tandartsen ondermijnt, als bedoeld in artikel 2 van de wet van 2 Juli 1928 S. 222;

beslist, dat de klagers als rechtstreeks belanghebbenden in den zin van de wet van 2 Juli 1928 S. 222 moeten worden beschouwd, aangezien zij, naar het college uit eigen wetenschap aanneemt,

van deze handeling in hun practijk schade zouden kunnen onder- vinden, daar het college geheel onaannemelijk acht de bewering van tandarts X, dat hij op deze wijze slechts tot zich zou trekken of zou willen trekken de patiënten die zich anders tot onbevoegden zouden wenden, blijkende zulks noch uit de gewraakte advertenties, noch uit eenige andere maatregel;

overwegende, ten aanzien van de keuze van de op te leggen maatregel, dat tandarts X in verband met zijn gezondheidstoestand gedurende meerdere jaren geen practijk uitoefende, waardoor eenige onbekendheid met het in geding zijnde punt wel niet voor hem te verontschuldigen, doch toch wel tot op zekere hoogte te verklaren is, dat bovendien de tandarts X zich bereid heeft verklaard het adverteeren te staken en inderdaad zijn advertenties reeds had gewijzigd, zoodat een deel van de bezwaren van het college daartegen niet meer geldt;

gezien de wet;

besluit op tandarts X te A toe te passen de maatregel van waarschuwing, als bedoeld in artikel 5 van de wet van 2 Juli 1928 S 222;

beslist, dat bekendmaking van deze uitspraak op den voet van het bepaalde in artikel 63 van het Koninklijk Besluit van 31 October 1929 S 474 zal geschieden door toezending ter publicatie aan de redacties van het Weekblad voor het Recht, de Nederlandsche Jurisprudentie en het Tijdschrift voor Tandheelkunde.

Aldus gewezen in Raadkamer op Zaterdag 12 December 1936 door de Heeren Mr G. J. van den Dungen, Voorzitter; Dr. Th. W. Polet en Dr. L. J. H. H. Crobach, Leden-geneeskundigen; P. H. Buisman en L. J. M. Spoorenberg, Leden-tandartsen in tegenwoordigheid van Mr. F. J. F. Claessens, Secretaris.

In het Nederlandsch Juristenblad van 13 Februari 1937 vinden wij de volgende beschouwing:

WAARHEEN GAAN WIJ?

Democratie is *χρατειν* van het *δημος*. Voor het heerschen heeft het volk als attriboot het Parlement. Velen zijn tegen de democratie, omdat aldus de helft plus één de baas is. Dit is onjuist, niet de helft plus één is baas, maar zeer vaak een kleine minderheid.

Indien bij verkiezingen de volksvertegenwoordigers worden gekozen op grond van nauwkeurig omschreven programmapunten, kan men ten aanzien van deze punten van het programma met wat goeden wil zeggen, dat inderdaad de meerderheid van het volk regeert. Geheel anders is dit ten aanzien van niet in de programma's voorkomende onderwerpen, tenzij het volk bij de behandeling van zulke onderwerpen zijn stem laat hooren, zooals bij de kwestie van het Belgisch Verdrag, of indien de onderwerpen uitvloeisels zijn van programpunten.

In zeer vele gevallen hebben de volksvertegenwoordigers echter geen notie van wat het volk wil en van hetgeen een partij wil en is er over bepaalde kwesties verschil van meening in de partijen. Dan heerscht niet het volk met de helft plus één maar het Parlement bij meerderheid van stemmen, terwijl de leden dan eigenlijk niet de volksvertegenwoordigers zijn ten aanzien van die onderwerpen, maar een aantal mannen en vrouwen om gansch andere redenen verkozen. Dan is er in de Tweede Kamer feitelijk een dictatuur welke niet wordt uitgeoefend door één, maar door velen. Dan bestaat de gelegenheid voor behartigen van groepsbelangen of individueele belangen, of de belangen van derden, aan wie men uit anderen hoofde gebonden is, of voor het toegeven aan sentiment, traagheid („van het gezanik af willen zijn”), en andere gevoelens, welke geen rol mogen spelen bij hen, die zich ook op die oogenblikken verbeelden de vertegenwoordigers van het volk te zijn. Wij zijn dan genaderd aan een ongezonde democratie, aan ongezond Parlementarisme. Die ongezondheid kan zijn, wat ik zou willen noemen „lichamelijk”, d.w.z. dat men twijfelt aan de integriteit van het Parlement, en „geestelijk”,

d.w.z. dat men twijfelt aan het verstand van het Parlement. Het laatste doet zich bij mij voor in het volgende geval.

1876—1913. Er bestaat een tandmeestersexamen; geslaagden hebben bevoegdheid de tandheelkunde uit te oefenen. Onder de omschrijving van tandheelkunde wordt niet uitdrukkelijk genoemd de tandvervangingskunst, hoewel deze bij de exameneischen wel wordt opgenomen.

1913. Onder de omschrijving van de bevoegdheid tot het uitoefenen van de tandheelkunde wordt opgenomen de toepassing der tandprothese.

1920. Arrest van den Hoogen Raad: „Het afdruk nemen en inzetten van kunstgebitten is uitoefening van de tandheelkunst, dus strafbaar voor allen, die daartoe niet bevoegd zijn.”

1925. De Regeering wenscht hen te helpen, die vóór 1913, zij het niet bevoegd, tandheelkunde uitoefenden, door als tandtechnikers werkzaam te zijn en protheses te maken. Men acht het onrechtvaardig, deze lieden, die hun bestaan hadden gevonden in de tandvervangingskunst vóór 1913, uit hun brood te stooten en betreurde het dat er in 1913 geen overgangsmaatregel voor hen was gemaakt. De gelegenheid wordt nu geboden voor deze z.g. gedupeerden, om 1°. door een bewijs van vestiging van vóór 1913, 2°. door een bewijs van opleiding van den inspecteur van de volksgezondheid, een brevet te krijgen voor de uitoefening van de beperkte tandprothese.

Om technische redenen veranderde men dit laatste in volledige tandprothese. De Minister acht dit bezwaar gering: Slechts enkelen (hoogstens 20) zullen de bevoegdheid krijgen onder den naam: tandheelkundigen.

Juni 1925. Reeds 160(!) tandtechnici hebben de toestemming, hieronder lieden van 28 en 33 jaren oud, die dus vóór 1913 15 à 20 en zelfs 13 jaren oud waren.

1926. Interpellatie van Mevrouw de Vries-Bruyns hierover in de Kamer. Aanneming motie van Mr. Beumer: de Kamer, niet overtuigd dat de uitvoering der wet van 29 Juli 1925 St.blad 262 in overeenstemming met haar letter en bedoeling heeft plaats gehad, gaat over tot de orde van den dag.

Aangenomen met 63 tegen 1 stem. Volgt nieuwe wetswijziging. Er komt een deskundige advies-commissie, bestaande uit 2 tandartsen, 2 tandtechnici en Mr. J. Limburg als voorzitter.

Van de 160 bevoegdheidsverklaringen worden er 123 als onjuist verleend, teruggewezen. 37 Tandtechnici verkrijgen het tweede visum.

1926—1928. Talrijke adressen bij de Tweede Kamer van afgewezen tandtechnici, De Kamer-Commissie, benoemd om hierover advies uit te brengen, bepleit nieuw onderzoek of examens.

1928. De Minister kiest den weg van het examen en dient een wetsvoorstel in. Bij de behandeling komt te voorschijn het gevoel van medelijden en welwillendheid. Reeds lossen wordt het beginsel, dat hier slechts sprake is van een overgangsmaatregel voor de z.g. gedupeerden van 1913.

1930. De examen-commissie gaat aan het werk en denkt alleen als examinandi voor zich te kunnen krijgen het 40-tal technici van de 123, dat was afgewezen door de commissie L i m b u r g, op grond van gebleken waarborg van hun bekwaamheid. Immers de anderen voldeden niet aan den objectieven eisch van vestiging vóór 1913. Integendeel, er komen 124 kandidaten, waarvan een groot aantal, die niet vóór 1913 gevestigd waren geweest. 47 slaagden, 58 werden afgewezen.

1932. De Kamer verwerpt een wetsontwerp om hen, die waren toegelaten tot de volledige tandprothese (*tandheelkundigen*), de volledige bevoegdheid te geven (die van tandartsen).

1934. Nieuwe requesten van tandtechnici; de Kamercommissie die deze requesten moest onderzoeken, hoewel niet voldaan over het examen van 1930 concludeert „dank aan den Minister”, dus afgewimpeld.

1935. Minister Slingenberg: „Ik kan geen ander standpunt innemen, dan dat de zaak van de tandtechnici voor de Regeering is afgedaan en dat het woord is aan de Justitie om te oordeelen of overtreding wel dan niet plaats vindt in dit verband.”

1936. Nieuwe requesten der tandtechnici om de bevoegdheid te verkrijgen van tandheelkundige; van tandheelkundigen om de bevoegdheid te verkrijgen van tandartsen. De eersten zeggen: Wij zijn tevreden, als wij tandheelkundige worden; de tweeden zeggen: Wij kunnen er met de bevoegdheid van tandheelkundige alléén niet komen.

Weder allerlei Kamerleden, die de adressanten steunen (wier adressen door een Commissie zullen worden onderzocht) en die aan een groote groep tandtechnici de bevoegdheid willen geven en anderen die aan de tandheelkundigen de bevoegdheid van tandarts willen verleen, alles ongeacht of de heeren vóór 1913 of nà 1913 al werkzaam waren als zelfstandig tandtechnicus.

Kan het maller? Is dit niet parlementarisme op zijn slechtst? Besluiten, tegenbesluiten, nieuwe besluiten, nieuwe tegenbesluiten. Waar moet het heen, als menschen, die maar constant blijven adresseeren (die bovendien nog constant wetsovertreders zijn ook; waarom wordt ondanks alle toezeggingen en ondanks alle orders welke de Minister van Justitie, naar Z.E. mij heeft verzekerd, heeft uitgevaardigd, niet streng tegen onbevoegde uitoefening opgetreden?) steeds maar weer eenige leden van het Parlement bereid vinden voor hen in de bres te springen; tenslotte ook al om, zooals het gekarakteriseerd is „om van het gezanik af te zijn” hun maar hun zin te geven?

Stelt U zich voor dat hetzelfde zou geschieden met de zaakwaarnemers. Zouden dan niet alle juristen in het geweer komen, en moesten nu dan ook niet alle burgers, die van deze feiten kennis nemen, opkomen tegen een dergelijk onwaardig gedoe en tegen het misbruik, gemaakt door het Parlement van bevoegdheden, welke uit geheel anderen hoofde aan het Parlement zijn verstrekt?

Ik schrijf dit als burger, die als juridisch adviseur van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde van nabij deze zaak sinds jaren aanschouwt en verantwoordigd is over dit euvel stelsel; die met angst en vreeze zich afvraagt waartoe soortgelijke politiek zal moeten leiden en die overtuigd is, dat er maar zeer weinigen zullen zijn, die met dergelijke methoden kunnen instemmen. Een eenvoudig rekensommetje kan dit aantoonen:

velen hebben genoeg van de democratie,
zeer velen hebben genoeg van ongezonde democratie,

Wie blijven er dan over? De belanghebbenden en . . . het Parlement?
Ik hoop nog altijd maar dat dit laatste zich zal bezinnen, misschien dank zij en ondanks het hier geschrevene.

Leiden, 2 Februari 1937.

G. H. E. NORD THOMSON.

P.S.

De tandheelkundigen beroepen er zich op, dat zij wel extracties mogen doen in verband met een voorgenomen prothese, doch anders niet en wel het meerdere, maar niet het mindere.

Dit is niet zoo vreemd; in het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 2 Maart 1936 zegt dit College:

Overwegende dat namens requirant ten slotte is betoogd, dat, volgens de in het bestreden vonnis neergelegde opvatting, de zeer zonderlinge

toestand zoude bestaan, dat de tandtechnicus wel een kies of een tand zoude mogen trekken, wanneer dit geschiedt om den mond van de patiënten voor het plaatsen van kunsttanden of een kunstgebit geschikt te maken, doch dat hij volkomen dezelfde verrichting niet zoude mogen doen, wanneer dat trekken op zichzelf staat, en niet is aan te nemen dat de wet, die zich de regeling van de bevoegdheden van bedoelde tandtechnici heeft aangetrokken, een dergelijke zonderlingen toestand zoude willen;

Overwegende dat voorschreven toestand uit een oogpunt van zorg voor de volksgezondheid zeker minder verklaarbaar is, doch dan ook moet worden bedacht, dat uit de geschiedenis van de tot standkoming van de verschillende wetten, in deze aangelegenheid gemaakt, zeer duidelijk blijkt, dat hier — uiteraard binnen de grenzen der volksgezondheid — zwaar heeft gewogen de broodwinning van een groep personen, welke lange jaren ongestoord zich met de uitoefening der tandprothese had beziggehouden, hoewel zij onbevoegd de tandheekunde, te weten een onderdeel daarvan, had uitgeoefend; dat derhalve, uit dit laatste oogpunt beschouwd het niet zoo vreemd is, dat bepaalde verrichtingen, bijvoorbeeld het op zichzelf staande trekken van een tand of kies, behoorende tot de uitoefening der tandheekunst, aan de bevoegdheid der zoogenaamde tandtechnici zijn onttrokken, ook al is het doen dier verrichtingen hun, uit voorschreven motief, in een ander verband toegestaan.
